

Naujausi lietuviški terminų žodynai

JOLANTA GAIVENYTĖ-BUTLER

Lietuvių kalbos institutas

2006 m.

Aiškinamasis ekonomikos anglų–lietuvių kalbų žodynas / sudarė David W. Pearce; vertė, redagavo ir konsultavo: Antanas Buračas, Jonas Čičinskas, Jonas Mackevičius, Henrikas Pragarauskas, Valdonė Darškuvienė, Gindra Kasnauskienė, Rasa Sakalaitė; ats. red. Henrikas Pragarauskas. – Vilnius: TEV, 2006. – 755, [1] p.

Šis leidinys – 1992 m. išleisto žodyno *Macmillan Dictionary of Modern Economics* (ats. red. D. W. Pearce) ketvirtojo leidimo vertimas į lietuvių kalbą. Žodynas skirtas studentams, studijuojantiems ekonomiką, verslą ir kitus socialinius mokslus, ir visiems, besidomintiems ekonomika. Šio žodyno 3073 straipsniuose aiškinami ekonomikos terminai, tam tikrų institucijų veikla, pateikiama žymių ekonomistų biografijų, supažindinama su žymiausiomis ekonomikos teorijomis ir mokyklomis. Sandara abėcėlinė. Šalia angliško termino pateikiamas jo lietuviškas atitikmuo ir lietuviškas aiškinimas. Gale įdėta abėcėlinė lietuvių–anglų kalbų terminų rodyklė, pavardžių rodyklė ir keturios lentelės, kuriose palyginti šešių šalių – JAV, Japonijos, Vokietijos, Prancūzijos, Didžiosios Britanijos ir Lietuvos – realaus bendrojo vidaus produkto pokyčiai, vartojimo prekių kainų kaita, nedarbo lygis ir einamosios sąskaitos deficitas palyginti su BVP. Lietuviški terminai nekirčiuoti. Žodynas neapčiuotas.

Aiškinamasis geležinkelių transporto terminų žodynas: terminai lietuvių, anglų, vokiečių ir rusų kalbomis / Nijolė Juškaitė, Stasys Keinys, Kazys Sakalauskas; Vilniaus Gedimino technikos universitetas, AB „Lietuvos geležinkeliai“: – Vilnius, 2006. – 416 p.

Pirmajame lietuviškame aiškinamajame geležinkelių transporto žodyne sudėta apie 2000 terminų. Leidinys skirtas geležinkelių transporto specialistams, mokslininkams, dėstytojams ir studentams. Sandara abėcėlinė.

Šalia lietuviško termino pateikti angliški, vokiški ir rusiški atitikmenys ir lietuviškas aiškinimas. Pateikta lietuviškų terminų sinonimų. Žodyno gale įdėtos abėcėlinės anglišku, vokišku ir rusišku terminų rodyklės. Lietuviški terminai sukirčiuoti. Žodyno aprobeta: „Valstybinė lietuvių kalbos komisija neprieštaruja“.

Anglų–lietuvių kalbų medicinos terminų žodynas = English–Lithuanian dictionary of medical terms: apie 20 000 žodžių / Danutė Ramanauskienė, Elena Zagorskaitė. – Vilnius: Žodynas, 2006. – 600 p.

Verčiamasis žodynas sudarytas remiantis anksčiau išleistais žodynais – tu pačių autorių parengtu *Anglų–lietuvių kalbų medicinos terminų žodynu* (1997) ir D. Ramanauskienės parengtu *Anglų–lietuvių kalbų medicinos santrumpų žodynu* (2005). Šis žodynas gerokai papildytas medicinos santrumpomis. Jame pateikti dažniausiai pasitaikantys medicinos terminai. Leidinys skirtas ne tik aukštųjų ir aukštesniųjų medicinos mokyklų studentams, praktikuojantiems gydytojams, bet ir visiems, besidomintiems medicina. Sandara abėcėlinė. Šalia anglišku terminų pateikti jų lietuviški atitikmenys. Prie daugelio lotyniškos kilmės terminų pateikti lietuviški sinonimai, kartais ir trumpi paaiškinimai. Nurodytas anglišku žodžių tarimas. Lietuviški terminai nekirciuoti. Žodyno gale įdėti abėcėliniai dažnai pasitaikančių tarptautinių medicinos terminų dėmenų sąrašai. Šių dėmenų reikšmės paaiškintos angliškai ir lietuviškai, pateikta pavyzdžių. Didelę žodyno dalį sudaro abėcėlinis anglišku santrumpų, jų anglišku ir lietuviškų aiškinimų sąrašas. Gale įdėtos žmogaus griaučių, vidaus organų, širdies ir kvėpavimo sistemos organų schemas. Žodynas neapbruotas.

Anglų–lietuvių pokalbių žodynėlis pasieniečiams = English–Lithuanian conversational dictionary for border guards / Tatjana Pavlovskaja, Aušra Stepanovienė, Gintarė Lenčiauskaitė, Iraida Vlasova, Anna Volčok; Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos. – Vilnius: Mintis, 2006.–116 p.

Žodynėlis skirtas Visagino pasieniečių mokyklos kursantų ir Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnų profesiniam rengimui. Daugumoje iš keturiolikos teminių skyrelių yra terminų sąrašai. Didesni anglišku–lietuviškų terminų sąrašai yra skyriuose „Kelionės dokumentai“ ir „Imigracija“. Sandara abėcėlinė. Lietuviški terminai nekirciuoti. Žodynas neapbruotas.

Anglų–rusų–lietuvių žodynas = Англо–русский–литовский словарь: kompiuterio teikiamų dirbančiajam: instrukcijų, patarimų, įspėjimų, nurodymų, pamokymų ir pan. / Boleslovas Bilotas. – Vilnius, 2006. – 240 p.

Žodynas skirtas dirbantiems su angliškais arba rusiškais kompiuterių programomis. Jį sudaro apie 5000 kompiuterijos terminų ir dialogo frazių anglų, rusų ir lietuvių kalbomis. Žodynas neapčiuotas, turi didelių trūkumų – jame yra daugybė kalbos kultūros ir rašybos klaidų, netikslių ir neteiktinų terminų.

Apskaitos terminų žodynas: [daugiau kaip 1800 terminų] / sudarė Vitalija Bagdžiūnienė. – Vilnius: Conto litera, 2006. – 191, [1] p.

Žodyne aiškinami apskaitos, audito, analizės, kontrolės, teisės ir kiti įmonių valdymui reikalingi terminai, pristatomos valstybės institucijos, visuomeninės, nacionalinės ir tarptautinės organizacijos, kurių veikla susijusi su apskaita ir auditu. Žodynas skirtas buhalteriams, auditoriams, analitikams, vadovams, apskaitos, audito vadybos ir panašių specialybių studentams. Sandara abėcėlinė. Paaiškinta kai kurių tarptautinių terminų kilmė. Lietuviški terminai nekirčiuoti. Žodynas neapčiuotas.

Dictionnaire médical français–lituanien = Medicinos terminų prancūzų–lietuvių kalbų žodynas / Regina Kurpavičiūtė; Panevėžio kolegija. – Panevėžys, 2006. –251,[1] p.

Leidinyje pateikti dažniausiai vartojami prancūziški medicinos terminai ir jų lietuviški atitikmenys. Žodynas skirtas biomediciną studijuojantiems studentams, įvairių sričių medikams ir visiems, besidomintiems medicina. Leidinys sudarytas labiau remiantis bendraisiais leksikografijos negu terminografijos principais. Sandara abėcėlinė lizdinė. Yra klaidų, neteiktinų terminų. Lietuviškų terminų rodyklės nėra. Žodynas neapčiuotas.

Konstruktinių medžiagų ir medžiagotyros terminų žodynas / Petras Reimundas Smolskas. – Vilnius: Ciklonas, 2006. – 155, [1] p.

Aiškinamajame žodyne pateikta apie 3000 terminų. Jis skirtas kolegijų studentams, gimnazijų ir profesinių mokyklų moksleiviams, gamybininkams, dirbantiems metalų apdorojimo srityje. Sandara abėcėlinė lizdinė. Paaiškinta daugelio terminų kilmė. Yra santrumpų aiškinimų. Lietuviški terminai sukirčiuoti. Žodynas neapčiuotas.

Lenkų–lietuvių kalbų informatikos terminų žodynelis gimnazijai / Irena Marcinkevičienė. – Puńsk: Aušra, 2006. – 83 p., XVI iliustr. lap.

Verčiamajame aiškinamajame žodynelyje iš „Mokyklinių žodynelių serijos“ pateikta daugiau kaip 500 informatikos terminų. Leidinys skirtas gimnazistams, bet gali būti naudingas ir mokytojams. Sandara abėcėlinė. Šalia lenkiško termino pateiktas jo lietuviškas atitikmuo ir lietuviškas aiškinimas. Pateikta sinonimų. Lietuviški terminai sukirčiuoti. Gale įdėta abėcėlinė lietuviškų–lenkiškų terminų rodyklė, santrumpų sąrašas. Priede yra kai kurių aiškinamų sąvokų iliustracijų. Žodynelis neapčiuotas.

Lietuvių–vokiečių kalbų žodynas teisininkams = Litauisch-deutsches Wörterbuch für Juristen / Yvonne Goldammer, Sigita Plaušinitis. – Vilnius: TEV, 2006.–152 p.

Verčiamajame žodyne pateikta apie 7000 teisės terminų. Tų pačių autorių 2005 m. išleistas *Vokiečių–lietuvių kalbų žodynas teisininkams* rėmėsi Vokietijos teisės sistema, šis lietuvių–vokiečių kalbų žodynas – Lietuvos teisės sistema. Terminus žodyno sudarytojai rinko iš naujausių kodeksų, vadovėlių ir mokslinės literatūros. Žodynas skirtas aukštosiose mokyklose ir kolegijose teisės dalykus studijuojantiems studentams, doktorantams, dėstytojams, valstybės pareigūnams ir visiems, verčiantiems teisės tekstus. Sandara abėcėlinė. Šalia lietuviškų terminų pateikti jų vokiški atitikmenys. Vokiškų terminų rodyklės nėra. Lietuviški terminai sukirčiuoti. Žodynas neapčiuotas.

Lietuvos pajūrio žvejų marinistikos įvardai / Vytautas Gudelis. – Vilnius [i.e. Utena]: Utenos Indra, 2006. – 109, [1] p.

Leidinys yra ne tik terminų žodynas, bet ir, autoriaus žodžiais tariant, „savotiškas paminklas bebaigiančiai išnykti senųjų Lietuvos pajūrio žvejų šnekai“. Prof. V. Gudelis dar nuo prieškarinio laikų rinko pajūrio žvejų leksiką. Žodynelyje pateikta apie 400 pajūrio žvejų vartojamų arba vartotų, bet jau išnykusių, laivų, laivybos, žvejų ir žvejybos, meteorologijos ir hidrologijos terminų. Žodynas skirtas žvejams, hidrologams, meteorologams, geografs, moksleiviams ir mokytojams, buriuotojams ir visiems, besidomintiems Lietuvos pajūrio paveldu. Įvade autorius apžvelgia Lietuvos pajūrio istoriją, gyventojų kalbą, jos raidą ir tyrinėjimų istoriją. Terminai pateikti dviejuose skyriuose: „Kuršių marių žvejai, laivai ir laivyba“ ir „Meteorologija ir hidrologija“. Sandara abėcėlinė. Lietuviški terminai sukirčiuoti. Žodyno gale įdėta abėcėlinė įvardų rodyklė ir išsami apžvalga anglų kalba. Atskirame sky-

relyje pateikta nemažai senų nuotraukų iš pajūrio žvejų gyvenimo. Žodyno aproбата: „Valstybinė lietuvių kalbos komisija neprieštarauja“.

NATO terminų aiškinamasis žodynas = NATO glossary of terms and definitions (English and French) AAP6 / Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija; redakcinė kolegija: J. Norgėla (ats. red.), V. Bukauskas, R. Matulis, R. Sturonas, E. Petrauskas. – 3-iasis patais. leid. – Vilnius: Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos Generalinė inspekcija, 2006. – 415, [1] p.

Trečiasis žodyno leidimas papildytas, terminai patikslinti. Į šį leidimą įdėtas AAP6 žodynas anglų kalba. Sandara abėcėlinė. Šalia angliško termino pateiktas jo prancūziškas atitikmuo, angliškas aiškinimas, lietuviškas atitikmuo ir lietuviškas aiškinimas. Šalia angliško termino nurodyta data, kada terminas buvo įtrauktas į NATO žodyną. Žodyno gale įdėtos abėcėlinės angliškų, prancūziškų ir lietuviškų terminų rodyklės. Lietuviški terminai sukirčiuoti. Žodyno aproбата: „Valstybinė lietuvių kalbos komisija neprieštarauja“.

Penkiakalbis aiškinamasis metrologijos terminų žodynas = Five languages explanatory dictionary of metrology = Dictionnaire raisonné de métrologie en cinq langues = Fünfsprachiges Definitions-wörterbuch der Metrologie = Толковый пятиязычный словарь по метрологии: [lietuvių–anglų–prancūzų–vokiečių–rusų kalbomis] / Vytautas Valiukėnas, Pranas Juozas Žilinskas. – Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 2006. – 1163, [1] p.

Verčiamajame aiškinamajame žodyne pateikta 7790 matavimų ir bandymų terminų. Sandara abėcėlinė lizdinė. Šalia lietuviško termino pateikta lietuviška apibrėžtis ir jo angliški, prancūziški, vokiški ir rusiški atitikmenys. Žodyno gale įdėtose lentelėse galima rasti metrologijoje vartojamų santrumpų, SI matavimo vienetų ir jų vartojimo rekomendacijų, dydžių ir jų matavimo vienetų simbolių, pagrindinių konstantų verčių, nemetrinių JAV ir Didžiosios Britanijos matavimo vienetų ir nemetrinių Lietuvoje vartotų vienetų. Yra abėcėlinės angliškų, prancūziškų, vokiškų ir rusiškų terminų rodyklės. Lietuviški terminai sukirčiuoti. Žodyno aproбата: „Valstybinė lietuvių kalbos komisija neprieštarauja“.

Penkių kalbų žodynas: ekonomika, politika, teisė: [lietuvių, anglų, prancūzų, vokiečių, rusų kalbų atitikmenys / sudarė Ema Irenė Volungevi-

čienė, Rasa Laurušonienė, Rasa Tamošaitienė]. – Vilnius: Teisinės informacijos centras, 2006. – 895, [1] p.

Verčiamajame ekonomikos, politikos, teisės ir verslo terminų žodyne pateikta apie 5000 lietuviškų antraštinių žodžių ir apie 10 570 sudėtinių terminų ir junginių su antraštiniais žodžiais, taip pat šių terminų angliški, prancūziški, vokiški ir rusiški atitikmenys. Sandara abėcėlinė lizdinė. Yra dėstymo nenuoseklumų. Paaiškinta kai kurių terminų reikšmė ir kai kurių terminų etimologija. Šalia kai kurių antraštinių žodžių pateikiama sinonimų ar artimos reikšmės žodžių. Yra netekintų terminų taisyčių. Kitų kalbų terminų rodyklių nėra. Lietuviški antraštiniai terminai sukirčiuoti. Žodynas neapčiuotas.

Socialinių terminų žodynėlis: (lietuvių–anglų–prancūzų–vokiečių kalba) / [sudarė Audronė Rimkuvienė, Rimanta Pagirienė, Regina Kurpa-
vičiūtė]; Panevėžio kolegija. – Panevėžys, 2006. – 69 p.

Žodynėlis parengtas kaip mokymo priemonė, skirta neuniversitetinių studijų socialinių mokslų studentams, socialiniams darbuotojams, pedagogams. Jame pateikta apie 1000 terminų. Sandara abėcėlinė. Rodyklių nėra. Lietuviški terminai nekirčiuoti. Yra dėstymo trūkumų, netikslų terminų. Žodynėlis neapčiuotas.

Statybos teisės terminų žinynas / sudarė Sigitas Mitkus. – Vilnius: Eugrimas, 2006.–125, [1] p.

Leidinys, nors ir pavadintas žinyne, yra aiškinamasis terminų žodynas. Jis skirtas studentams, studijuojantiems miestų planavimo ir statybos teisę, teisininkams, kurie specializuojasi statybos teisės srityje, statybų ir kitų su statyba susijusių sričių vadovams. Į žinyną įtraukti terminai ne tik iš statybos sritį reglamentuojančių dokumentų (Statybos įstatymo, techninių reglamentų), bet ir iš kitų su statyba susijusių teisės aktų (Žemės įstatymo, Aplinkos apsaugos įstatymo ir kt.). Sandara abėcėlinė. Šalia terminų pateikti jų aiškinimai. Nurodyti šaltiniai, iš kurių imtos apibrėžtys. Kitų kalbų terminų atitikmenų nėra. Terminai nekirčiuoti. Žodynas neapčiuotas.

Vokiečių–lietuvių, lietuvių–vokiečių kompiuterinės leksikos žodynas = Deutsch–litauisches, litauisch–deutsches Fachwörterbuch für Computer / Živilė Gerulaitienė; Šiaulių kolegija. – Šiauliai: Šiaulių kolegijos Leidybos centras, 2006. – 185, [1] p.

Žodynas skirtas informacinių sistemų technologijos studentams, besimokantiems vokiečių kalbos, vokiečių kalbos dėstytojams, kompiuterių specialistams. Terminai rinkti iš vokiškos mokslinės kompiuterijos ir informatikos literatūros, techninių instrukcijų, žodynų ir katalogų, operacinės sistemos *Windows XP* ir programų paketo *Microsoft Office* vokiškosios versijos. Žodyną sudaro dvi dalys: vokiečių–lietuvių ir lietuvių–vokiečių kalbų terminai. Sandara abėcėlinė. Pateikta lietuviškų terminų sinonimų. Yra anglišku santrumpų ir jų vokiškų aiškinimų sąrašas. Lietuviški terminai nekirčiuoti. Žodynas neaprebuotas.

Gauta 2007–10–09

Jolanta Gaivenytė-Butler
Lietuvių kalbos institutas
P. Vileišio g. 5, LT-10308 Vilnius
E. paštas: jolantagb@lki.lt